

Hiljaisen sisarkunnan puolestapuhuja

Pamela internetissä:

A Fresh Start:
blog.silentsorority.com

Coming 2 terms:
www.coming2terms.com

Silent Sorority:
www.silentsorority.com

Kalifornialainen **Pamela Mahoney Tsigdinos** on päättänyt antaa lapsettomuudelle kasvot ja kertoa siitä, miltä tuntuu olla hedelmätön hedelmällisten maailmassa. Pamelan kaksi blogia ja omaelämäkerrallinen kirja eivät päätyyllätyraskauteen, onnistuneisiin hoitoihin tai adoptioon, vaan kertovat luopumisesta ja itsensä uudelleen rakentamisesta. Pamela haluaa esimerkillään rohkaista myös muita puhumaan kokemuksistaan lapsettomuuden stigman ja häpeän murtamiseksi.

Pamelan esiintymistä julkisesti lapsettomana voi pitää Suomea perhekeskeisemmässä Yhdysvalloissa rohkeana tekona. Pamelan mukaan Yhdysvalloissa eletään tällä hetkellä hyvin lapsi- ja äitikeskeistä aikaa ja vanhemmuus on eräänlainen kunniamerkki. Hän sanoo ihmisten yleensä oletavan, että vanhemmuuden saavuttaminen on helppoa ja jos lasten saaminen ei muuten onnistu, niin aina voi mennä lapsettomuushoitoihin tai adoptoida. – Me taas tiedämme, ettei kumpikaan vaihtoehto ole helppo eikä takuita ole, Pamela toteaa ja jatkaa: – Lapsettomat ovat paitsi yhteiskunnan myös lapsettomuusyhteisön mustia lampaita. Amerikkalaiset rakastavat voittajia eivätkä tiedä, miten kohdata ne, joilla lopputulos ei ole kuin Disneyn tarinasta. Tätä lopputulosta eli lopullista lapsettomuutta Pamela on pohtinut kahdessa blogissaan ja vuonna 2009 julkaistussa elämäkerrassaan *Silent Sorority*.

Pamela aloitti ensimmäisen bloginsa *Coming 2 terms* vuonna 2007 ollessaan 43-vuotias. Pamela ja hänen miehensä Alex olivat käyneet läpi useita tuloksettomia lapsettomuushoitoja. Pamelalta oli myös leikattu endometrioosi ja hänen miehelleen tehty kiveksen verisuonileikkaus siittiömäärän parantamiseksi, mutta lapsia ei kuulunut. Pamela kertoo kieltäytyneensä kauan hyväksymästä, ettei lapsen saaminen ottanut onnistuakseen, ja salaa toivoneensa luomuihmettä. Lopulta hän huomasi

← Pamela Mahoney Tsigdinos ja hänen miehensä Alex harrastavat vaeltamista vapaa-aikanaan, tällä kertaa Kaliforniassa Lake Tahoeella. Pamela vertaa lapsettomuutta vaeltamiseen: lapsettomuuden selättäminen saattaa joskus tuntua vuoren valloittamiselta.

vääjäämättä lähestyvän hedelmällisen iän ylärajaa. – Sydämeni oli sirpaleina samalla, kun pääni yritti ymmärtää, mitä olimme kokeneet ja mitä edessämme tulisi olemaan. Koin olevani yksin kokemukseni kanssa. Lapsettomuudesta kun ei yleensä keskustella avoimesti. Aloitin blogin selvittääkseni, olisiko muualla muita, jotka kamppailevat samojen vaikeiden ajatusten ja tunteiden kanssa. Janosin sekä hyväksyntää että ymmärrystä.

Aluksi Pamela esiintyi blogissa nimimerkillä mutta päätti lopulta kertoa lapsettomuudesta omalla nimellään. Pamela toteaa alun olleen vaikea, mutta antamalla inhimilliset kasvot piilossa olevalle asialle hän toivoo voivansa auttaa muitakin uskaltamaan puhua asiasta.

Globaali lapsettomien kohtaamispaikka

Pohdittuaan parin vuoden ajan menetystä ja hyväksyntää Pamela päätti lopettaa ensimmäisen blogin ja aloittaa uuden. Pamelan toinen blogi *A Fresh Start* käsittelee uusia aloituksia ja uusia elämänsuuntia. Se on globaali lapsettomien naisten kohtaamispaikka, joka perustuu kommentteihin ja interaktioon lukijoiden kanssa. Vaikka Pamela kommentoi lapsettomuutta Kaliforniasta käsin ja amerikkalaisen yhteiskunnan kontekstissa, hänellä on laaja lukijajakunta myös Yhdysvaltojen ulkopuolella.

Pamela onkin ylpeä joskin hieman yllättynyt suosioistaan. Hän arvelee, että blogi antaa lapsettomuuden aiheuttaman stigman ja häpeän kanssa painiskeleville mahdollisuuden löytää ymmärrystä ja hyväksyntää. – Lapsettomuuden kokemus on selkeästi universaali ilmiö, joka ylittää kansallisuuden, uskonnon, seksuaalisen suuntautumisen, sukupuolen tai iän rajat. Pamela kertoo saaneensa yhteydenottoja kaikilta mantereilta Etelänapaa lukuun ottamatta ja vierailijoiden olleen 20–60-vuotiaita. – En näe tätä enää minun bloginani, vaan tämä on *meidän* blogi.

Blogiin tulleissa kommentteissa moni kertoo siitä voimaantumisen tunteesta, joka syntyy, kun on löytänyt toisen, joka pukee sanoiksi lapsettomuuden kokemuksen ja tunteet. Se, että joku muu on läpikäynyt saman, yhdistää ihmisiä ja auttaa jaksamaan silloin, kun tuntuu vaikealta.

Ymmärtämättömyys yllätti

Jokainen lapseton on kokenut ymmärtämättömyyttä muiden ja ympäristön taholta, niin Pamelakin. Esimerkiksi kertoessaan koke-

muksistaan New York Timesin haastattelussa vuonna 2008 lukijoiden palaute oli osittain hyvin negatiivista ja yllättävänkin loukkaavaa. Jotkut lukijat syyttivät lapsettomia itsekkyydestä ja vähätelivät lapsettomuuden tuskaa. Pamela kertoo osanneensa epäillä, että empatiakyky uupuu monilta, kun on kyse lapsettomien kohtaamisesta. – Ehkä ihmisten on helpompi kuvitella, ettei ongelmaa ole, kuvitella lapsettomuuden olevan yksinkertaisempaa kuin mitä se on tai syyttää uhria sen sijaan, että yrittäisivät huomioida lapsettomuuskokemuksen todellisuuden. Myös lapsettomuushoitojen tuoma medikalisaatio häivyttää ne kokemukset, jotka lapsettomat joutuvat läpikäymään.

Pamela ei kuitenkaan ottanut palautetta henkilökohtaisesti. – Olen kasvattanut hyvin paksun nahan viime vuosina ja toivon avoimuuden johtavan asenteiden muutokseen.

Sen sijaan lapsettomuudesta kärsivien palaute lehtiartikkeliin oli ylitsevuotavan positiivista, ja moni kiitti Pamelaa uskalluksesta puhua asiasta julkisesti. Palaute on vahvistanut hänen uskoaan siihen, että lapsettomuuden stigma voidaan todella murtaa asiasta puhumalla. Pamelan uskallus on vastikään palkittu Yhdysvaltojen lapsettomien yhdistyksen **RESOLVE**n vuosittaisella palkinnolla, joka myönnettiin Pamelan omaelämäkerralliselle kirjalle *Silent Sorority*.

Lopettamis päätös

Pamelan suosituin blogikirjoitus käsittelee Pamelan ja hänen miehensä lapsettomuushoitojen lopettamis päätöstä. Pamela kuvailee sekä blogissa että kirjassaan sitä prosessia, joka johti hoitojen päättämiseen. Usko hoitojen onnistumiseen tuntui yhä epätodennäköisemmältä, ja kun pelko epäonnistuneen hoidon tuomasta surusta alkoi tuntua pahemmalta vaihtoehdolta kuin ajatus siitä, että heidän perheensä koostuisi vain heistä kahdesta, Pamela ja hänen miehensä päättivät lopettaa hoidot. Hoitojen lopettaminen aloitti pitkän hyväksymisprosessin, jonka ympärille Pamelan blogi ja kirja rakentuvat.

Kysyessäni, mitä he nyt ajattelevat omista lapsettomuushoidoistaan, Pamela sanoo halunneensa olla varma, että he yrittivät parhaansa. Yhdysvalloissa lapsettomuushoidot ovat Suomeen verrattuna erittäin kalliita eikä sairausvakuutus välttämättä kata hoitokuluja. Jotkut vakuutukset kattavat ainoastaan diagnoosin kustannukset mutta eivät varsinaisia hoitoja. Ainoastaan 15 osavaltiossa 50:stä lainsäädäntö edellyttää sairausvakuutuksen kattavan myös hoitokulut. Pamela toteaa hoitojen hinnan estävän monia hakeutumasta

hoitoon tai pakottavan monet elinikäiseen velkaantumiseen. – On ironista, että meillä on maailman edistyneisimmät tutkimuslaitokset ja sairaalat, mutta monilla ei ole pääsyä niihin.

Pamela ja hänen miehensä maksoivat huomattavia summia omista lapsettomuushoidoistaan. – Jouduimme maksamaan kaiken itse: yli 50 000 dollaria useista inseminaatioista, parista IVF/ICSI-hoidosta ja yhdestä alkionsiirrosta. Jos vakuutuksemme olisi kattanut hoitokulut, olisimme varmasti siirtyneet hoitoihin aikaisemmin, mikä olisi

voinut lisätä onnistumisprosenttia. Tai sitten ei. Joka tapauksessa en voi muuttaa lopputulosta.

– Lapsettomuushoidot ovat kuin kaksiteräinen miekka. Koska elämme ennenakemättömän tiedon ja teknisen edistyksen aikaa, on helppo tuudittautua mukavaan oletukseen, että kaikki ongelmat ovat nopeasti ratkaistavissa. Lapsettomuuden suhteen tämä ei päde. Hedelmättömyys on lääketieteelle edelleen arvoituksia täynnä. Itse olin todella tyrmistynyt ymmärtäessäni, miten alhainen hoitojen onnistumisprosentti on silloin, kun taustalla on useita komplikaatioita. Olin myös yllättyneet siitä, ettei onnistumisprosentti kasva kumulatiivisesti useampien hoitojen jälkeen. Voit läpäistä kaikki kokeet ja silti reputtaa loppupentissä.

Elämää kaksin

Pamela kertoo lapsettomuuden vaikuttaneen identiteettiinsä, sosiaalisiin suhteisiinsa sekä näkemykseensä yhteiskunnasta ja omasta paikastaan yhteiskunnassa. Niitä Simpukkalohden lukijoita, jotka miettivät elämää kaksin, Pamela kannustaa rehellisyyteen päätöksen suhteen ja etsimään tukipalveluita ja muita ihmisiä, jotka voivat auttaa eteenpäin siirtymisessä. Menetystä pitää myös surra. – Ei ole helppoa päästää otetta pitkäaikaisesta unelmasta. Pidin aikoinaan sisälläni paljon suuttumusta, surua ja katkeruutta. Huomasin kuitenkin ajoissa, että on tuhoisaa pitää kiinni näistä tunteista. Puhu, kirjoita ja ilmaise itseäsi tavalla, joka mahdollistaa tunteiden käsittelyn. Päästämällä irti negatiivisista tuntemuksista Pamela itse löysi ilon ja rauhan. Samalla hänen parisuhteensa vahvistui.

Vaikka lapsettomuus muuttaa ihmistä, se ei estä elämästä mielekäästä elämää. – Naiset ympäri maailman ovat todistaneet minulle, että kokemuksemme tekee meistä erikoislaatuisia. Se voima, jonka olemme joutuneet kehittämään selvitäksemme tästä, tekee meistä ainutlaatuisia – eikä yhtään vähemmän naisia.

Natalia Ollus

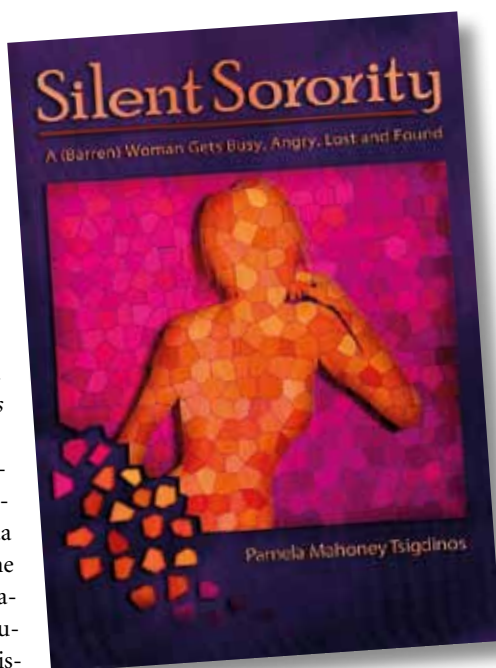
Rohkaiseva selviytymistarina

Löysin kalifornialaisen Pamela Mahoney Tsigdinosin blogin muutamia vuosia sitten yrittäessäni käsitellä lapsettomuuden tuomia tunteita ja sitä pelottavaa mahdollisuutta, ettei meille koskaan suoda lasta. Pamela pohtii blogissaan omaa lapsettomuuttaan ja yhteiskunnan reaktioita oivaltavalla mutta myös kriittisellä ja ironisella tavalla. Sama henkilökohtainen, koskettava mutta myös hyvin hauska kirjoitustyyli toistuu Pamelan omaelämäkerrallisessa kirjassa *Silent Sorority: A Barren Woman Gets Busy, Angry, Lost and Found*.

Kirjan alussa Pamela istuu illallisravintolan naistenhuoneessa paossa kalleidensa puhetta lapsistaan. Tästä alkaa tarina siitä, mitä tehdä, kun elämä ei mene niin kuin on suunnitellut. Jo lapsena Pamela haaveilee äitiydestä ja harjoittelee tulevaa äitiyttään varten hoitamalla sukulaisten ja tuttuun lapsia. Aikuisena lapsenteko osoittautuu kuitenkin vaikeammaksi kuin katolinen kasvatusta on antanut ymmärtää. Pamelan ensimmäinen avioliitto kariutuikin osittain lapsettomuuden takia. Hän ei anna tämän vastoinkäymisen hidastaa elämäänsä vaan muuttaa Piilaaksoon Kaliforniaan työn perässä ja löytää sielunkumppaninsa Alexin. Pamela ja Alex aloittavat ”lapsenteon”, mutta tulosta ei kirjaimellisesti synny. Pamela ei voi ymmärtää, miksei hän tule raskaaksi, vaikka hän tekee kaiken oppikirjan mukaan. Samalla kaikki muut ympärillä tuntuvat sikiävän. Kirjassaan Pamela käy hyvin henkilökohtaisella tavalla läpi lapsettomuuden koko prosessin epäuskosta, kieltämisestä, surusta ja katkeruudesta hyväksyntään ja lopulta voimaantumiseen.

Kirjan vahvuus on Pamelan hyvin henkilökohtaisessa otteessa ja omaan elämään perustuvissa anekdooteissa. Pamela kuvailee osuvasti lapsettomuuden ja hoitojen aiheuttamaa tunteiden vuoristorataa ja pukee lapsettomuuskokemuksen sanoiksi. Pamelan tarinaan on helppo samaistua. Suru ja tuska tulevat lähelle mutta samalla hän onnistuu – uskomatonta kyllä – kirjoittamaan tästä vakavasta asiasta erittäin hausalla tavalla. Vaikka kyseessä onkin ahdistava asia, ei lapsettomuushoitojen absurdiuden itse kokeneena voi muuta kuin nauraa Pamelan kanssa.

Myös Pamelan suorasukaisuus naurattaa. Pamela ei esimerkiksi säästele sanojaan käsitellessään niitä, jotka lapsettomuudesta kuullessaan toteavat ”Voithan aina adoptoida”. Tämä on yksi lempikohtiani kirjassa.

Pamela kertoo juuri ne syyt, miksi niin monesta lapsettomasta adoptiokyselyt tuntuvat loukkaavilta ja lapsettomuuden kokemusta vähätteleviltä. Kirja on siten myös hyödyllistä luettavaa lapsettoman läheiselle selittäessään lapsettoman ajatuksenjuoksua ja sitä, miksi viattomilta vaikuttavat ehdotukset saattavat tuntua hyvinkin loukkaavilta.

Kirja on osittain hyvin amerikkalainen mutta muistuttaa samalla siitä, että lapsettomuuskokemus on loppujen lopuksi kaikkialla hyvin samanlainen. Tästä kertovat myös Pamelan blogiin eri puolilta maailmaa tulleet kommentit, joita kirjaan on lainattu.

Pamelan kirja ei pääty yllätysraskauteen tai lapsen saamiseen muulla tavoin, mutta silti kirjassa on onnellinen loppu. Se on vain erilainen onnellinen loppu. Pamela ja hänen miehensä jatkavat elämää kahdestaan ja löytävät lopulta myös kadoksissa olleen toivon. Taival on pitkä ja vaikea, mutta Pamela näyttää, että olemme niin paljon muuta kuin hedelmättömyytemme eikä lapsettomuuden yksin tarvitse määrittää minuutta.

Natalia Ollus

Pamela Mahoney Tsigdinos: Silent Sorority – A (Barren) Woman Gets Busy, Angry, Lost and Found. 2009.

Tilaa kirja Simpukan verkkokaupasta hintaan 22 euroa, jäsenille 18 euroa.

Minun vatsaani on tunnusteltu raskauden selvittämiseksi, joudun selittelemään illanistujaisissa, jos en juo viiniä. Turvallisinta on juoda alkoholia suoraan pullon suusta, nimittäin kolmekymppiset lapsettomat naiset, jotka juovat lasista, saattavat hämmätä kanssaihmiä juomalla pommia.

Tutkija Heidi Ruohio kolumnissaan Meitä tarkkaillaan – raskaana vai ei? Pari & perhe 2/2010.

En halua luopua vapaudestani. Lapsi olisi kuin pallo jalassa.

Vapaaehtoisen lapsettomuuden valinnut Joni Helminen (26), Helsingin Sanomien artikkelissa Vauvakuumeettomat 7.6.2010.

Eihän lasten hankinta ole mikään tae onnellisesta vanhuudesta. Vanhainkodit ovat täynnä yksinäisiä vanhuksia, joiden luona kukaan ei vieraile.

Tuula (58) Helsingin Sanomien artikkelissa Vauvakuumeettomat 7.6.2010.

Tälle ei ole mitään lääketieteellistä perustetta. Vaikeaymmärtää, miksi näin on. Potilaat ovat niin arkoja näissä asioissa, että he eivät uskalla vaatia.

Professori Outi Hovatta ihmettelee, miksi julkisella puolella ei usein anneta hedelmöityshoitoja luovutetuilla sukusoluilla edes niille, joilta sukusolut puuttuvat esimerkiksi sairauden vuoksi. Aamulehti 19.5.2010.

(Hedelmöitys)hoitajoina ja hoitoissa on varmasti mukava lukea uutisia siitä, kuinka tutkijat ja lääkärit ovat huolissaan siitä, että synnyttäneiden naisten keski-ikä nousee ja hallitus miettii, mistä Suomeen saadaan työvoimaa lähivuosina.

Toimittaja Kristiina Tolvanen kolumnissaan Elämän ja kuoleman kysymyksiä. Aamulehti 19.5.2010.

Adoptiossa on kaksi perusfaktaa – lapsen kokema hylkääminen, alkuperäisestä perheestä poissulkeminen ja adoptiovanhempien kokema lapsettomuuden trauma.

Lastenpsykiatri Esko Varilo, Yhteiset Lapsemme 2/2010.